

Sygn. akt: I C 2203/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Krzysztof Prutis
Protokolant:	Anita Piekutin

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie sprawy

z powództwa P. W., A. W. (1)

przeciwko Gminie B.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej Gminy B. na rzecz powodów P. W. i A. W. (1) solidarnie kwotę 4.962,72 złote (cztery tysiące dziewięćset sześćdziesiąt dwa złote i 72/100) wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 13 % w stosunku rocznym poczynając od dnia 24 października 2013 roku do dnia 22 grudnia 2014 roku i 8 % od 23 grudnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

II. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.

III. Umarza postępowanie w zakresie cofniętego powództwa.

IV. Zasądza od powodów P. W. i A. W. (1) solidarnie na rzecz pozwanej Gminy B. kwotę 834,84 złote tytułem zwrotu części kosztów postępowania.

V. Nakazuje pobrać od powodów P. W. i A. W. (1) solidarnie na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim) kwotę 399,68 złotych, zaś od pozwanej Gminy B. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim) kwotę 116,83 złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 2203/14

UZASADNIENIE

Powodowie P. W. i A. W. (1) wystąpili przeciwko Gminie B., po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa, o zapłatę 14228,51 zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, ewentualnie od dnia złożenia pozwu do dnia faktycznej zapłaty. W uzasadnieniu wskazali, że dochodzona kwota stanowi nakłady poczynione na kaplicę/świetlicę pozwanego, w szczególności na zakup okien 3600 zł, kosztu robocizny i materiałów

własnych (bez malowania) 7000 zł, koszty robocizny dotyczące malowania budynku 3628,51 zł - zgodnie z opinią biegłego w niniejszej sprawie. Nadto wniesli o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwana Gmina B. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. Kwestionowała zasadność żądania powodów zarówno co do zasady jak i co do wysokości. W uzasadnieniu wskazała, że punkt 3 ugody zawartej pomiędzy Gminą B., a Parafią (...) p.w. Św. J. C. w N. jest nieważny. Nakłady czynione były na rzecz wymienionej parafii, ewentualnie na rzecz Stowarzyszenia (...) w formie darowizny i nie mogą podlegać rozliczeniu. Darowiznę można odwołać jednakże odwołanie winno być kierowane do podmiotu obdarowanego. Rozliczenie nakładów nastąpiło przy zawieraniu ugody. Powodowie nie udowodnili nadto wiarygodnie żadnych nakładów.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje:

Nieruchomość rolna zabudowana budynkiem kaplicy/świątyni, oznaczona numerem geodezyjnym (...), o powierzchni 0,34 ha, położona w miejscowości B., gmina B. dla której prowadzona jest księga wieczysta w Sądzie Rejonowym w B.IX Wydział Zamiejscowy Ksiąg Wieczystych w H. nr (...), stanowiła własność Gminy B.. W dniu 11.10.2006 roku wójt Gminy B. darował tą nieruchomość na rzecz Stowarzyszenia (...). W dniu 07.12.2011 roku Stowarzyszenie (...) przekazało w drodze darowizny przedmiotową nieruchomość na rzecz Parafii (...) p.w. Św. J. C. w N.. W 2012 roku zostało ujawnione, że Gmina B. w 2006 roku nie przeniosła skutecznie prawa własności przedmiotowej nieruchomości na rzecz Stowarzyszenia (...), albowiem uchwała Rady Gminy B. wyrażająca zgody na darowiznę została uchylona przez Wojewodę (...). Ugoda z dnia 09.10.2012 roku w/w parafia zgodziła się wydać przedmiotową nieruchomość Gminie B., ta z kolei zobowiązała się do zapłaty kwoty 2025,20 tytułem poczynionych na nieruchomość nakładów. Gmina oświadczyła również, że przejmuje ewentualne roszczenia ofiarodawców, którzy składali datki na remont budynku znajdującego się na przedmiotowej nieruchomości. Powyższe ustalono na podstawie akt sprawy (...) SR w B..

Mieszkańcy wsi B. własnym nakładem pracy i za własne środki finansowe, zbierane również w formie datków, dokonali w latach 2005-2011 remontu przedmiotowego budynku, stanowiącego wcześniej świątynię, później kaplicę. Wcześniej będący podniszczonym, nieużytkowanym, budynek został oszalowany, pomalowany, zmieniono dach - pokryto go blachą, pokryto daszek nad wiatrolapem, wymienione zostały okna, wykonano szereg obróbek blacharskich - koło cokołu, komina, pokrycie blachą okapów szczytu. Fakt wykonania powyższych napraw nie był zasadniczo kwestionowany. Inicjatorem opisanego remontu była A. W. (1), to ona zakładała Stowarzyszenie (...), zbierała datki, płaciła za niektóre wykonane prace.

Sąd jest związany podstawą faktyczną powództwa. Obowiązkiem powoda jest tak precyzyjne określenie podstawy faktycznej żądania, by można było jednoznacznie określić, jaką ma ono podstawę prawną. W ocenie sądu, dochodzone roszczenie znajduje podstawę prawną w przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu, bowiem powodowie nie wskazują na jakąkolwiek umowę łączącą ich z pozwaną (odpowiedzialność kontraktową) lub odpowiedzialność odszkodowawczą (deliktową). Brak podstaw do zastosowania art. 226 kc, albowiem powodowie nigdy nie byli posiadaczami przedmiotowej nieruchomości, co najwyżej posiadaczem było Stowarzyszenie (...).

Zgodnie z art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Stosownie do tego przepisu przesłanką roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia jest uzyskanie korzyści majątkowej kosztem innej osoby bez podstawy prawnej. Powód obowiązany jest zatem wykazać, że doszło do wzbogacenia pozwanej, polegającego na uzyskaniu przez pozwaną jakiegokolwiek korzyści majątkowej w dowolnej postaci (tak też w uzasadnieniu wyrok SA w B. z dnia 6 listopada 2013 r. I ACa(...)).

Skoro bezsporne jest, że Gmina B. od roku 2005 nie przestała być właścicielem nieruchomości rolnej zabudowanej budynkiem kaplicy/świątyni, oznaczonej numerem geodezyjnym (...), o powierzchni 0,34 ha, położonej w miejscowości B., gmina B., a wymieniony budynek został w latach 2005-2011 wyremontowany, to gmina B. wzbogaciła się bez podstawy prawnej kosztem pracy i materiałów budowlanych osób remontujących. Wcześniej była właścicielem

budynku starego, podniszczonego, od roku 2011 była właścicielem budynku odnowionego. Dokonujący remontu nie mieli świadomości, że świadczą swoje prace na rzecz gminy, przeświadczeni byli, iż działają na rzecz stowarzyszenia. Punkt 3 ugody zawartej w dniu 09.10.2012 r. pomiędzy Parafią (...) p.w. Św. J. C. w N., a Gminą B. nie mógł odnosić skutku w sferze wzajemnych praw powodów i pozwanej, może być jednakże wskazówką, że pozwana nie wykluczała w czasie zawarcia ugody roszczeń osób trzecich związanych właśnie z wykonanym remontem budynku.

Skoro P. i A. W. (1) w remont budynku włożyli własną pracę, materiały budowlane oraz środki finansowe to są uprawnieni do dochodzenia zwrotu tychże w ramach wzbogacenia pozwanej. W celu ustalenia jakie prace, materiały, pieniądze poświęcili na remont powodowie sąd dopuścił dowód z szeregu świadków zaoferowanych przez strony. Zauważyć trzeba, że świadkowie zeznawali na okoliczności odległe w czasie od 10 do 4 lat. Z ich zeznań wyłonił się taki oto obraz przebiegu remontu przedmiotowego budynku. Inicjatorem i siłą napędową remontu była A. W. (1). Ona organizowała finansowanie przedsięwzięcia, chodziła zbierać datki, dysponowała zebranych funduszami, jednak nie była w tym zakresie prowadzona żadna księgowość. Z fizycznych prac A. W. (1) uczestniczyła w malowaniu kaplicy, wspólnie z 2 innymi osobami. P. W. w czasie tegoż remontu był już w podeszłym wieku, nie mógł pracować na wysokościach, na złożonych do akt zdjęciach (k. 109-111) stoi zawsze gdzieś na dole, obserwuje. Wykonał swoją pracę własną wewnętrzne wykończenie okien - po wstawieniu ich przez firmę montującą, parapety, brał udział w cięciu blachy, nie mógł uczestniczyć w innych pracach, bo te były już wysokościowe. Do wymienionego wykończenia wewnętrznego okien oraz łat i desek okapowych zużył własny materiał w postaci drewna. Zapewne w jakiejś części remontu był wykorzystywany prąd z nieruchomości powodów (ich działka sąsiaduje z przedmiotową), wykorzystywane mogło być ich podwórko czy narzędzia. Powyższe wynika z zeznań świadków J. S. (1) (k. 112v-113, k. 135v-136), A. W. (3) (k. 113-114), J. S. (2) (k. 114-114v), J. K. (k. 136), K. D. (k. 136-136v), I. S. (k. 136v-137v), J. S. (3) (k. 137v-138v), W. S. (k. 138v-139), P. K. (k. 218v-219), K. N. (k. 219-219v), J. K. (k. 251-251v) i stron oraz oświadczenia księdza (k. 15). Zeznania powyżej wskazanych świadków i stron, złożone spontanicznie, ocenić należy za zasadniczo wiarygodne. Nieścisłości w zeznaniach spowodowane być muszą znacznym wpływem czasu od przedmiotowych zdarzeń.

Celem ustalenia wartości nakładów dokonanych przez powodów sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa J. J.. Biegły w swojej opinii (k. 152-158) dokonał szczegółowej analizy i ustalenia wartości wykonanych prac. Prace podzielił na 6 odrębnych części, szczegółowo wskazanych w tabelce na karcie 157, a wartość wykonanych prac ustalił na 16246,07 zł. Biegły uznał jednocześnie za zasadne przyjęcie, że P. W. wykorzystał 2,3 m³ własnego drewna, wartość tegoż ustalił na 1988,65 zł. Cięcie blachy na "wiatrówki" wycenił na 102,64 zł. Łączna wartość nakładów to 18337 zł. Następnie biegły przyjął i ustalił współczynnik (1-0,653) korygujący wartość wykonanych prac, a stanowiący różnicę między wyliczonymi kosztami jak w przypadku profesjonalnej firmy, zatrudniającej pracowników, płacącej podatki i ZUS, a pracami w systemie gospodarczym. Po tej korekcie wartość prac wyceniona została na 6362,94 zł.

Zastrzeżenia do opinii biegłego złożyła pozwana, zgłaszając kilka zarzutów. Biegły ustosunkował się do nich (k. 186-189) oraz dodatkowo wyjaśnił wszelkie wątpliwości związane z opinią na rozprawie w dniu 24.03.2016 roku (k. 250v). W ocenie Sądu opinia biegłego, jak również uzupełnienie pisemne i ustne, jako fachowe, rzeczowe są w pełni wiarygodne. Zastosowanie przez biegłego współczynnika obniżającego wartość nakładów było zasadne z racji charakteru i jakości wykonanych prac, co jednocześnie musi wpływać na wartość bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej.

Zdaniem sądu, dla oceny wysokości bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej, istotne były poczynione prace (nakłady) wg stanu z daty nakładów, a cen aktualnych, jednakże jednocześnie sąd był związany konkretnymi żądaniami pozwu.

W ocenie sądu powodowie wykazali, że poczynili następujące nakłady pracy, środków finansowych i materiałów:

1. Zakupili okna do przedmiotowego budynku wraz z usługą wstawienia za kwotę 3600 zł (k. 9, 33, 34). Wskazuje na to osoba wymieniona na fakturze zakupu i w umowie, nie jest to Stowarzyszenie (...), a A. W. (1) osobiście. Brak też podstaw by uznać że pieniądze na ten cel mogły pochodzić z datków, bo z tych pieniędzy opłacone zostało

np. szalowanie (k. 133-134). Zeznania świadków są w tym zakresie domniemaniami, bo żadna księgowość nie była prowadzona. A. W. (1) konsekwentnie, od początku utrzymywała, że były to jej prywatne pieniądze, kiedy np. wskazywała, że na szalowanie nie wydała swoich pieniędzy. Takiemu ustaleniu nie stoi na przeszkodzie lista z k. 31 akt, albowiem pismo to powstało w 2012 roku, a okna zakupiono w 2007 roku. Kwota 3600 zł była w całości żądana przez powodów, a wynikała wprost z załączonej faktury. Brak było podstaw do zastosowania współczynnika obniżającego (1-0,653) tą wartość, albowiem okna wstawiała profesjonalna firma.

2. P. W. wykonał podokienniki co potwierdził świadek J. S. (1), J. S. (2), J. K., I. S., J. S. (3), W. S., P. K., który wskazał, że to P. W. obrabiał te okna wbrew twierdzeniu świadków S. o udziale jego, zaś P. K. tylko je później szlifował. W tym zakresie uwzględniono, zgodnie z opinią biegłego, kwotę 97,36 zł (280,58x(1-0,653)). Tutaj dodatkowo zaliczono kwotę 120 zł stanowiącą koszt wykończenia wewnętrznego ramy okna, na co wskazał biegły na rozprawie - 20 zł za okno razy sześć okien.

3. A. W. (1) malowała budynek po szalowaniu wraz dwoma innymi osobami, co potwierdził świadek J. S. (2), I. S., P. K., K. N.. Wartość tegoż ustalono zgodnie z opinią biegłego na (...),51x(1-0,653)/3 z uwagi na to, że budynek malowały trzy osoby, a nie tylk (...) W., co daje 419,69 zł.

4. P. W. wykorzystał do remontu własne drzewo 2,3 m3. W tym zakresie zeznania świadków znacznie się różnią. Drewno było wykorzystywane na każdym praktycznie etapie kilkuletniego remontu. Część pochodziła od sponsora, część od nadleśnictwa. W tych okolicznościach sąd uznał za wiarygodne twierdzenia powoda o poświęceniu własnego materiału, zgodnie z tym na co sam wskazywał w swoich zeznaniach (k. 92-93v). Przy ustaleniu wartości wzbogacenia pozwanej sąd ponownie posłużył się opinią biegłego przy uwzględnieniu czynnika korygującego 1988,65x(1-0,653) co dało kwotę 690,06 zł. Nieistotna jest bowiem wartość użytego materiału, ale jak jego zastosowanie wpłynęło na wartość budynku.

5. P. W. giął również blachę na tzw. "wiatrówki", co potwierdzili świadkowie P. K., K. N.. Przy ustaleniu wartości wzbogacenia pozwanej sąd ponownie posłużył się opinią biegłego przy uwzględnieniu czynnika korygującego 102,64x(1-0,653) co dało kwotę 35,61 zł.

Nie mogły być natomiast uwzględnione wszelkie prace wysokościowe, o których mowa w punkcie 1, 2, 3 tabelki opinii, albowiem P. W. na wysokościach pracować nie mógł, co przyznała sama powódka, jak też zeznający w sprawie świadkowie, a ta okoliczność w momencie wyrokowania jawiła się jako już bezsporna. Blacha na remont pochodziła z budynku szkoły na co wskazywali świadkowie A. W. (3), I. S., J. S. (3), W. S., P. K., K. N., J. K.. Cztery arkusze blachy pochodziły od J. S. (2) na co on sam wskazywał, a potwierdził to świadek W. S.. Podobnie powodowie nie wykazali wartości jakichś innych nakładów w postaci drobnych prac czy wydatków, a ich obciążał ciężar dowodu w tym zakresie.

Po zsumowaniu w/w kwot otrzymaną kwotę 4962,72 zł należało zasądzić od pozwanego na rzecz powodów solidarnie na podstawie art. 405 kc. O odsetkach rozstrzygnięto zgodnie z przepisem art. 481§1 i 2 kc, sąd zasądził je od dnia doręczenia odpisu wniosku o zawezwanie do próby ugodowej tj. 24.10.2013 roku. Brak oznaczenia terminu spełnienia świadczenia z bezpodstawnego wzbogacenia (który nie wynika również z właściwości zobowiązania) powoduje, że zwrot bezpodstawnie uzyskanej korzyści powinien nastąpić niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. O częściowym umorzeniu postępowania orzeczono na podstawie art. 355§1 kpc, tak należało potraktować ograniczenie powództwa powodów z kwoty 21937 zł (k. 178) do 14228,51 zł (k. 254).

O kosztach postępowania orzeczono na mocy art. 98 kpc stosownie do wyniku postępowania. Biorąc pod uwagę najszersze żądanie powodowie wygrali sprawę w 22,62% i zgodnie z tym powinni ponieść koszty postępowania. Całkowite koszty postępowania wyniosły 7511,02 zł (opłata 1097, wydatki 234 zł, opinia biegłego 1219,02 zł, należności świadków 127 zł, koszty zastępstwa 2x2417zł), zaś poniesione przez strony 6994,50 zł. Pozwany winien zatem ponieść 1582,15 zł (6994,50x22,62%), poniósł 2417, winien zatem otrzymać od powodów kwotę 834,84 zł. Koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2400 zł ustalono na podstawie § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa

kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 461). Natomiast nieuiszczone wydatki to 516,52 zł (7511,02-6994,50), zatem powodowie winni uiścić na rzecz Skarbu Państwa 399,68 zł (516,52x77,38%), zaś pozwana 116,83 zł (516,52x22,62%).